

ga, moet u allen weten. Ik mag u namelijk de heuglijke tijding mededeelen, dat we krijgen een nieuwe bibliotheek-gebouw! Gods goedheid over ons. Telkens weer toont Hij ons, hoe groot Hij is van goedertierenheid.

Ook hierin. Onze bibliotheek, opgebouwd, voor zoveel de aankoop van boeken betreft, door de wekelijksche of maandelijksche bijdragen van ons volk. U hebt zich kunnen overtuigen van haar tot innige dankbaarheid stemmenden groei. En u hebt gezien: het groote bibliotheek-vertrek rechts van den ingang was al sinds geruimen tijd vol. Toen een leegstaande college-zaal, twee hoog. Ook vol. Daarop begonnen we aan den zolder, na de verbouwing, waarbij de slaapkamers der vroegere „Spie“-studenten waren weggebroken, een enorme ruimte, maar voor durende boeken-bergplaats totaal ongeschikt. Toch werd daar kast na kast gevuld, al moest de conservator voor elke reis tot de derde verdieping klimmen, en keken we wel eens wat bedrukt, wij beducht, naar den ouden zoldervloer, of die de zware boekenvracht op den duur wel zou kunnen dragen.....

Daar kwam vorig jaar het bestuur van de „Stichting“ ineens voor den dag met het plan — niet uit hen, niet uit ons — tot den bouw van een nieuw bibliotheek-gebouw. 't Kón, gezien den financieelen toestand der hogeschool, Welnu, dan moest het ook, oordeelden de curatoren. En hoogleraren. En we begonnen dadelijk te praten over waar, en hoe, en of dit niet, en of dat niet. We waren allemaal verrast en blij en een beetje opgewonden, geloof ik. En ik geloof ook dat we allemaal zagen: het is de Heere. Zóó weinig jaren nog bezig, en nu dit!

Aanstands werd de hand aan 't werk geslagen onder de bekwaame leiding van het Stichtingsbestuurslid br. T. Sikma. Bibliotheek-ontwerpen werden geraadpleegd van eigen land en 't buitenland. De heer Sikma en de bibliothecaris zijn samen naar Leeuwarden gereisd ter bezichtiging van de Buma-bibliotheek, die inzake bouw en inrichting vermaardheid bezit. We hebben daar beiden allicht wat geleerd. Maar zóó kon 't niet. Zóó luxueus, uit zóó ruime beurs niet. Bezwaar? Allermint. Bestek en teekeningen wezen uit, dat vakkenis en praktische zin ook met geringe middelen iets zeer goeds kunnen tot stand brengen, dat in het kader van „onze eigen inrichting“ volkomen past.

Er is, onder den zegen Gods, gewerkt. Eerst werden enkele, laat ik zeggen bouw-administratieve moeilijkheden overwonnen. Toen had, 29 April j.l., de aanbesteding plaats. En thans is de uitvoering in volten gang. In Augustus hoopt men gereed te zijn. En als u D.V. in September op den Schooldag in Kampen komt, kunt u 't nieuwe gebouw bekijken. En u zult zien: eenvoudig, maar degelijk. Sober, maar zeer praktisch, en waar 't even zonder te veel bezwaar kón, is ook aan de eischen van de aethetica voldaan.

Maar u zult er ongetwijfeld wel wat meer van willen weten dan ik tot hier toe heb vermeld. Best. Mag ik u dan voor ditmaal rondleiden? We doen maar net, of de bouw al voltooid is.

We loopen de lange gang door, die van de voordeur leidt naar den tuin. Vlak voor de openslaande deuren aan 't eind bevindt zich links een deur, die ons toegang verschaft tot het portaal, waardoor we het gebouw binnenkomen. Het nieuwe gebouw bestaat dus de linkerzijde van den tuin. Dat het binnenshuis verbonden is met het hoofdgebouw is natuurlijk voor 't overbrengen van de boeken van 't meeste belang, te meer wijl de oude bibliotheekzaal in gebruik blijft, ook als „werkplaats“ voor bibliothecaris en conservator.

Door het portaal zijn we dus het bibliotheekgebouw binnengekomen, dat een lengte heeft van 26 meter bij een breedte van 5½ meter. De hoogte bedraagt, binnenshuis gemeten, 2½ meter, zoodat, zoo goed als alle boeken zonder ladder bereikbaar zijn (de conservator kan er zeker bij!). In de muur rechts acht kruiskozijnen met in totaal 32 ramen, waarvan een gedeelte verstelbaar is met 't oog op de ventilatie. Onder de ramen bevinden zich de radiatoren van de centrale verwarming, die aansluit op de installatie van 't hoofdgebouw. Waar zich geen deur of raam bevindt, staan langs de wanden stalen kasten; recht-hoekig op de lengtewanden staan in 't midden nog 28 kasten van 3 meter lengte en 2 meter hoogte. De verlichting geschiedt door moderne T.L.-buisen. Voor „mensen van 't vak“, die natuurlijk het naadje van de kous willen weten, nog een paar technische bijzonderheden: de vloer is van gewapend beton waarover een laag sinterbeton met asfaltplaten; de wanden bestaan uit 'n één-steens-binnen-spouwmuur en 'n half-steens-buiten-spouwmuur van lichtroode steen, de kleur gekozen in overeenstemming met de beplanting van den tuin. In 't gebouw komen zware profiealbalken NP 42 (ik hoop, meneer Sikma, dat ik deze gegevens goed heb genoteerd); deze balken worden uit 't gezicht gewerkt door een beton-constructie; het dak is van gewapend beton, van beneden gezien bedekt met een isoleerende laag houtwolplaten; van boven is het bedekt met drie lagen deklee, afgesmeerd met mastiek, waarover 'n dikke laag grint. Voor levendiger indruk is de roode steen van den buitenmuur afgedekt met vorsten.

Een plat dak? Ja, daarbij zit een bedoeling voor: mochten na verloop van tijd de biblia de thekó weer de baas worden, dan kan er met de minste kosten

een verdieping op; in verband daarmee is er gezorgd voor een zeer stevige fundeering.

Als we nu het gebouw langs denzelfden weg verlaten en den tuin inloopen langs een tegelpad, dan ziet u, dat de ruimte tusschen 't nieuwe gebouw en de aula nog breed genoeg is: circa 3½ meter. En er is ook nog een flinke lap tuin over, van 16 bij 12½ meter — wat een voorrecht, dat bij aankoop van het gebouw er terrein genoeg was om én een aula, en een bibliotheek-gebouw te stichten.

En nu zijn we aan 't eind. Vóór we afscheid nemen, nog even dit: u weet, dat terwijl u door den arbeid van het dames-comité zorgt voor de boeken, de Stichting verzorgt wat tot de thekó behoort. De Stichting is ons een heel eind voor. Het zij u een eere, haar in te halen.

Als we maar weten: onze ijver, onze wedloop doet het niet. Maar wat een vreugde, geloovig te mogen mede-arbeiden in 's Heeren dienst.

P. D.

Legende

Dr K. Dijk warmt in Geref. Wkbl. nog eens een oud verhaalje op en gooit er nog een schepje op. Hij zegt, dat ondergeteekende in de commissie ter zake van meeningsverschillen vóór 1942 „den raad“ heeft gegeven, die dan door dr J. Ridderbos zou zijn „opgevolgd“, om in 1905 het uitgangspunt te nemen, „omdat we 't daarover alleen eens zijn“. Misschien bedoelt hij niet „alleen“, maar „allen“.

Moet ik nu nog eens ophalen hetgeen ik ter weerspreking van die legende heb opgedischt? Mijn bezwaren inzake dr Aalders? Mijn gesprek in de Oosterkerk, op de gaanderij? En nog eens vertellen, dat ik al in 1934 openlijk sprak tegen de veronderstelde wedergeboorte? En eraan toevoegen, dat al na mijn eerste amerikaansche reis Greijdanus en ik hebben gesproken over de formule van 1905, waartegen hij niet alleen bezwaren had, maar ook overwoog te gaan schrijven?

K. S.

Het moest wel

In hetzelfde artikel, vlak na voormelde legende, geeft dr Dijk een tweede. Hij voelt eenige bezwaren bij zijn lezera, als hij verhaal I ten beste geeft. „Maar“, zoo zegt men, „het praedadvies dan?“

En dan komt er dit verhaal II:

„Och, wie de zaken recht wil verstaan, moet bedenken, dat het daarin ging tegen gravamina, die het genadekarakter van het genadeverbond disputabel stelden, en dat daarom dit praedadvies wel schijnbaar eenzijdig moest zijn: een verdediging van de uitverkiezing spreekt toch niet uitvoerig over de „heilsorde“.

We verbazen ons nergens meer over. Ook niet over dit moois.

Maar „mooi“ is het.

Het moest wel! M.a.w. de schrijvers van het bezwaarschrift hebben de praedadviseurs gedwongen?

En dan: de uitverkiezing verdedigen! Die nonsens krijgt Greijdanus nog mee in zijn graf. Van Dijk. En de anderen, die nog leven, zullen dit wel moeten meedragen naar het graf. Hetgeen ze liever zullen hebben dan onwettelijk gepraat. Hetwelk botst tegen zulke historievervalsing.

En dan: die mooie tirade. Niet: „eenzijdig“. Maar: schijnbaar eenzijdig.

Dr Ridderbos krijgt met een „schijnbaar“ toch weer zijn goeie reputatie terug. Maar Greijdanus, Los, en de anderen, krijgen geen reputatie terug. Vechten tegen de uitverkiezing. Niet eens „schijnbaar“ vechten.

Dat is nu weer een staaltje, waarvan men zeggen moet: zoo komt de boel nooit voor elkaar. Men noemt wit zwart. Ondanks De Roeper, die daar zoo tegen was.

Men kan van den invloed van dit blad ginds weinig bespeuren.

K. S.

Antwoord Dr J. Hoek

Dr J. Hoek komt nog even terug op wat ik hem in antwoord schreef (ons nr. van 20 Mei 1950). Eerst enkele kleineigheden.

a) Inzake het woord „gelijkschakelen“ verklaart hij thans, te hebben gedacht aan „de geschiedenis met De Wachter“; hij denkt, dat ik „dat ook nog wel zal weten“. Inderdaad weet ik (achteraf, zonder met iemand tevoren eenige relatie te hebben gehad daarover) wel iets. Dit n.l., dat er geen sprake van gelijkgeschakeling geweest is. En dat dr Hoek niet op verhaaltjes af moet gaan.

b) Als ik — op mijn beurt — dr Hoek (en dit blijktens publieke door hem zelf onderteekende kerkrechtelijke besluiten) „gelijkschakeld“ noem, kan hij zoo iets niet waardeeren. Ik ook niet altijd. Soms wel. Matth. 16: 2, 3. Als we elkaar maar tot nadenken brengen over de zaken, die we zelf als gewichtig aandienen.

c) Dr Hoek verzekert, dat ook naar zijn meening het dankgebed na den doop niet dankt „voor wat in den doopeling daarnet gebeurd is“; en evenmin spreekt over het „individuele kindje apart“. Dat is te noteeren.

d) In dat dankgebed nu wordt volgens dr Hoek gedankt voor wat de Heere ons en onze kinderen „in het algemeen“ (vet gedrukt van mij), gegeven heeft en door den doop bezegelt. De lezer splitst nu de ooren: wat bedoelt dr Hoek met „geven“? Schenken-in-belofte? Of „het geschonkene-in-belofte“ nu ook „in het hart leggen“ (zij het dan „in het algemeen“, naar Polman's opvatting: dat n.l. uitzonderingen te verwaarloosen zijn)? Dr Hoek laat die vraag loopen. Maar, als hij ter zake van de nieuwe belijdenis van dr F. L. Bos c.s. iets ter zake zeggen wil, dan mag hij die vraag niet ontloopen.

e) Dr Hoek zal zeggen: ik ontliet die vraag niet; ik zei immers, dat blijkens de woorden (ons door Uw H. Geest tot lidmaten van Uw eeniggeboren Zoon aangenomen hebt) inwendige genade verzegeld wordt in den doop? Maar dat is het puntje niet. Ook ik zei: de doop verzegelt alles; inwendige en uitwendige belofteinhouden, als beloofd. Ik herhaal dus letterlijk, wat ik al schreef: dr Hoek, is dat nu na zoveel jaren polemiek een puntje

declaratie? Antwoord: Neen. Indien dr Hoek de formule dr Bos (plus vervangingsformule) beschermen wil, dan moet hij op zijn standpunt meer zeggen: n.l. inwendige AANWEZIGE genade. Het fijne punt niet verdoezelen a.v.p.

f. Dr Hoek legt mij in den mond: het uitwendige en inwendige werk Gods wordt in de sacramenten „alleen maar voorgesteld“. Maar dat „alleen maar“ legt hij erin. Ik had het over den geciteerden passus uit den tekst van art. 33. Daar staat „exhibeeren“; zie artikel verleden week over ds H. Bouma en den kerkeraad van ds Scheele te Assen (synod.).

g) Dat de sacramenten volgens het vervolg van art. 33 teekenen en zegelen zijn van (ook) een inwendige en onzienlijke zaak, ontkent geen mensch. Maar het loopt over de vraag: van een inwendige en onzienlijke in de ontvangers van elk sacrament aanwezige zaak, ja of neen? Het fijne puntje niet ontloopen, a.v.p. Dr Bos, op wien dr Hoek wees, zegt immers: de H. Geest werkt onoverwinnelijk in de kinderen tot dit en tot dat, — en wij moeten ze daarom zoo bejegenen? Men moet elk kind afzonderlijk bejegenen naar een vasten, geopenbaarden maatstaf. „In het algemeen“ kan men de kinderen niet „bejegenen“; men moet ze „zonder uitzondering“ bejegenen, opvoeden, doopen. De vraag blijft dus: welke maatstaf is gegeven voor de bejegening der kinderen zonder uitzondering? Ik vind er in de confessie een: hun allen komen de beloften toe. Dr Bos zoekt juist een anderen maatstaf, want hij is synodaal gaan „belijden“.

h) Dr Hoek verklaart, de parallelie die ik aangaf tusschen de preek en het sacrament af te wijzen. Dat is jammer voor hem, want daarmee slaat hij alle gereformeerden „uit den bloetijde“ in het gezicht, Ursinus, den vader van den Catechismus, eveneens. Het Woord, zegt deze (Exp. Cat., ed 1634, 367), het Woord gedraagt zich als een diploma (se habet ut diploma); en de sacramenten als zegelen, die aan het diploma zijn gehecht (signa diplomati annexa). Diploma is het evangelie, gaat hij ontevreden verder, de sacramenten zijn daaraan toegevoegd (verbonden, gehecht, annexa) als zegelen van GODS WIL (sigilla voluntatis Dei). Wat ook (quicquid), zoo gaat Ursinus rustig verder, wat ook (inwendig of uitwendig zijnde) in het Woord beloofd wordt over het door Christus te verwerven heil, dat bevestigen (confirmant) nu de sacramenten als teekenen en zegelen die aan het Woord oftewel het „diploma“ zijn toegevoegd (apposita). Dr Hoek kan meer citaten krijgen, als hij wil. Hij verlaat hier het spoor der gereformeerde theologie. Wat wij al lang beweerd hebben. Sinds 1944.

i) Ja, maar, zegt dr Hoek: het Woord komt tot ieder, het sacrament is alleen voor de geloovigen bestemd. Nu is dat laatste niet gereformeerd: de sacramenten zijn bestemd voor de geloovigen en hun zaad. Maar goed, laten we den term „geloovigen“ maar zoo ruim laten, als 't meestal bedoeld is. Dan vragen we nog aan dr Hoek: wilt U beweren, dat het Woord in de vergaderingen der geloovigen-met-hun-zaad niet zoo wordt gebracht als b.v. in zending en evangelisatie? Spreekt dr Hoek ingeval van straatprediking eerst den zegen uit?

j) Dr Hoek zegt: „als het sakrament alleen verzegelt wat ook 't Woord al zegt, zonder persoonlijke verzekering..... wat dan?“ Ik vraag: wie van ons beweert, dat het Woord (in den kring der geloovigen-met-hun-zaad) geschiedt zonder persoonlijke verzekering? Wij niet. Maar u wel; want U spreekt van een „in het algemeen geven“. Het Woord verzekert aan iedereen, in de kerk, dat de beloften hem toekomen. Maar niet, dat hij inwendig aanwezig geloof of zoo iets heeft. Het Woord verzekert „credentibus universis & singulis“, en dus óók den enkelen geloovige individueel, dat hem, zoo dikwijls hij deze gewisse belofte Gods gelooft, waarachtig al zijn zonden vergeven zijn, en wat daar verder volgt (over de blijvende inwendige genade).

k) Verder verwijs ik naar artikel „Exhibeeren“ vorig nummer (geschreven en verzonden, eer ik dr Hoek's kerkblad ontving); en wil ik eindelijk vragen:

l) Dr Hoek verklaart: om deze redenen moet ik de sakramentsbeschouwing van mijn geachten opponent afwijzen. Ik doe het de zijne. Maar dat is toch niets nieuws meer? Dat weten we toch al van elkaar sedert 1944? Alleen maar: de één werpt den ander daarom de kerk uit, de ander den een niet. De een verbleet een candidaat het preeken in Gods Naam, de ander niet, die denkt: studeer liever eerst nog eens wat..... gij verbiedt, en staar Ursinus niet de laan uit. Preek liever niet als hij en doe die handelingen van '44 van u. Royaal. En word zoo weer gereformeerd in deze dingen.

K. S.

Heeft uw kleine Pietje nog de mazelen?

Het „mooiste“ krijgen we vandaag te lezen in „De Strijdende Kerk“. Daar worden overgenomen, en dus wederom in de propagandasfeer getrokken, enkele antwoorden, die de „samensprekingsdeputaten“ der synodocratie schriftelijk hebben gegeven op enkele vragen, die door particulieren waren gesteld. Lat wel: als er op dringend verzoek van de synodocratische synode door de onze officieele deputaten worden aangewezen, en die zeggen, na zoveel jaar wringen en ontwijken: geeft nu eens schriftelijk een antwoord op een paar vragen, — u moogt ook ons vragen, — dan wordt ik weet niet hoeveel geklag en gewezen vernomen over zoo'n verlangen! Niet schrijven, maar praten! Dan worden zelfs heele propagandatochten ondernomen, om den volke voor te houden, hoe heel erg die eisch is van de officieele deputaten. Dan krijgen de kerkeraden zelfs briefjes van opgestoote menschen: als u dien eisch van eerst wat op papier zetten niet weigert voor vast en bondig te houden, dan..... dan zeggen wij: weest gegroet. „Reken maar“. En kijkt nu er geen deputaten van ons meer zijn, en nu dus ineens geen aangewezen deputaten meer, maar alleen een paar particuliere menschen een paar vragen stellen, nu kan er wel schriftelijk antwoord komen. Zijn deze vragen soms opgesteld voor publiek gebruik? En de antwoorden ook?

Hoe het zij, de vraag komt op: waarom willen de synodocratische deputaten wel bepaalde vragen van bepaal-